

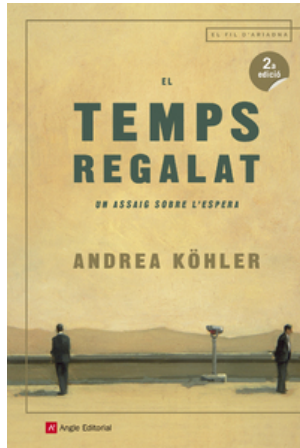
LA VIDA COM A ESPERA

Andrea Köhler

El temps regalat. Un assaig sobre l'espera

Traducció de Joan Ferrarons i Llagostera

Angle Editorial, 2018, 136 pàgs.

per Anna Rossell

Una delícia aquest breu però intens assaig d'Andrea Köhler (Bad Pyrmont, Alemanya) sobre la vida com a espera. Corresponsal cultural als EUA del diari suís *Neue Zürcher Zeitung*, l'escriptora i editora, llicenciada en literatura i filosofia, se submergeix en les més variades reflexions sobre la vivència humana del temps i de l'espera.

A cavall entre el registre filosòfic i en ocasions fregant el poètic, Köhler confegeix un llibre bell i intel·ligent al voltant de la dimensió temporal, a la qual estem abocats des del naixement, i ens ofereix una amplíssima panoràmica de les accepcions que suposa l'espera per a l'ésser humà. I si bé en el prefaci l'autora ens anuncia que «[...] l'espera és un estat en el qual el temps conté l'alè per recordar la mort. No *Carpe diem*, sinó *memento mori*», també afirma que «sense pretendre ser un estudi filosòfic de la pausa, aquest llibre s'escriu amb l'esperança de poder assenyalar el gratificant de la lentitud i l'espera». Un dels dos títols originals alemanys, *Lange Weile*¹, que en traducció literal significa lapse llarg -i que remet al substantiu *Langeweile*, que ha derivat modernament en oci, avorriment-, s'associa a la idea folgança dels romàntics, el temps de solaç, d'expansió i esplai, en el sentit kantian de l'ociositat com a treball acomplert. Aquesta percepció de recompensa que suposa el lapse que queda en suspens s'accentua amb les paraules que tanquen el llibre: «Kairós, l'instant feliç, pressuposa sempre l'espera: aquest temps que de vegades és turment, que de vegades perdem, beatífics, i que sempre és un regal». L'assaig s'endinsa, doncs, en l'ambigüitat del terme, juga amb els plecs i replecs de les emocions que ens provoca amb exquisida matisació i ens convoca a seguir reflexionant sobre els intersticis del concepte.

Dividit en sis capítols, amb intermezzos, que serveixen de preàmbul o contrapunt, *Una por genuïna*, *Temps sentit*, *El titubeig abans del naixement*, *Horitzó d'expectatives*, *L'hora immòbil*, *folgança* i *De la nocturna i reiterada treva amb el temps*, podria dir-se

¹ Una de les edicions alemanyes es va publicar sota el títol *Die geschenkte Zeit*, que l'edició catalana i espanyola han assumit literalment: *El temps regalat* / *El tiempo regalado*.

que el llibre és també una història de l'espera. Pensem, a manera d'exemple, en l'evolució interpretativa que la folgança -una (sols una) de les seves connotacions- ha tingut al llarg de la història, que li ha atorgat plurals valoracions, de vegades contraposades: hi ha un abisme entre la idea de la indolència en Tomàs d'Aquino o la cultura protestant de la laboriositat al servei del bé comú en Calví o en Max Weber i la percepció de l'oci com a recompensa a partir de la Revolució Industrial-. D'aquesta intenció de brindar-nos un recorregut històric dóna fe ja el primer capítol, en què l'autora ens ofereix un panorama diacrònic de la paraula esperar: «Warten, 'esperar' en alemany, és, segons la definició del Diccionari Grimm [diccionari històric-etimològic de la llengua alemanya], un verb que significava 'mirar a algun lloc, dirigir l'atenció cap a alguna cosa, atendre, cuidar, servir a algú, guardar, perseverar, etc.' També s'afirma allà que l'expressió *esperar a algú* no es desenvolupà fins al segle XVI. [...]. En alemany el terme 'esperar', tal com s'utilitza avui, no apareix fins al final de l'alt alemany mitjà; després, al segle XVIII, se li afegeixen els adverbis que testimonien els turments de l'espera. Des de temps de Goethe un espera 'anhelant', 'impacient' i 'amb dolor'».

L'assaig de Köhler es nodreix d'aportacions de la literatura, de la mitologia, d'altres assajos, de la filosofia i del conte infantil, a partir d'una riquíssima palestra d'icones universals que, lluny de suposar un obstacle a una lectura amena i fluïda, serveixen per il·luminar o complementar les reflexions de l'autora i d'espero al lector per aprofundir en el que s'ha apuntat. Així llegim a la llum d'Anders, Barthes, Baudelaire, Beckett, Benjamin, Blanchot, Celan, Cioran, Flaubert, Foucault, Freud, Handke, Heidegger, Heine, Homer, Kafka, Kluge, Krakauer, Musil Nabokov, Nietzsche, Proust, Sloterdijk, Tabori, Weinreich o Wellershoff ...

Acompanyen l'assaig dues pàgines i mitja de bibliografia citada.

L'edició espanyola, també del 2018, de la mà del segell editorial Libros del Asteroide, afegeix un epíleg del filòsof Gregorio Luri que, prosseguint el discurs de Köhler, tocat per l'ensenyament de la lectura i contagiats del seu mateix registre, se serveix igualment de referents universals del pensament, del mite clàssic i cristià, de la llegenda (cristiana, hindú ...) i de fites de la cultura per seguir filant en el fus de pensar el temps i l'espera.

© Anna Rossell

(Filòloga alemanya, escriptora, poeta, crítica literària i gestora cultural)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Anna_Rossell_Ibern

<http://www.annarossell.com/>

http://es.wikipedia.org/wiki/Anna_Rossell_Ibern

<https://twitter.com/Raboliut>

<http://www.annarossell.com/tags/curriculum-catala>

<http://www.annarossell.com/tags/curriculum-espanol>